

РЕШЕНИЕ

№ 20064

гр. София, 15.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в публично заседание на 09.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **6867** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДПУСЯ) срещу предписания, обективирани в раздел V, т.1 и т.2 от констативен протокол (КП) № 06-01-62/15.05.2024г., издадени от главни инспектори в регионален отдел „Ю. България“ – офис Б. на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ (ГДНЯСС) на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН). Ответниците в писмено становище излагат доводи неоснователност на жалбата.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима, като е подадена в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес от оспорването. Разгледана по същество, тя е неоснователна.

С оспорения акт на предприятието е предписано в срок до 25.11.2024г. да се извърши: геодезическо заснемане (височина на стената, откоси, характерни коти, съоръжения) на язовир „Котанката – 27“, находящ се в землището на [населено място], [община], област Б., с идентификатор 72299.23.13; изготвяне на инвестиционен проект - заснемане, които да бъде одобрен по реда на чл.145, ал.5 от Закона за устройство на територията (ЗУТ); да се предоставят изчисления за определяне на площта на водосборния басейн, пълнеща деривация; почистване на язовирната стена (корона,

воден и въздушен откоси) от дървесна и храстовидна растителност; изготвяне на характеристични криви за залетите площи и завирените обеми, същите да се отразят в инструкцията за експлоатация на язовира. Предписано е и да не се завирява язовирът, докато не се възстанови изправното техническо състояние на язовирната стена и съоръженията към нея.

Правото на управление на язовира е предоставено на жалбоподателя, съгласно отбелязването в представения акт за публична държавна собственост № 12175/24.11.2023г. на областния управител на област Б. (л.41 от делото). Язовирът е класифициран в трета ниска степен по потенциална опасност, съгласно чл.141б, ал.1, т.3 от Закона за водите (ЗВ). Видно от представеното класифициране (л.43-44), раздел III, т.5 степента е определена с оглед това, че язовирът не е класифициран във висока или значителна степен на потенциална опасност и не попада в преходните т.1-4 от тази категория. Съгласно чл.141б, ал.2 ЗВ, критериите за класифициране на степента на потенциална опасност по ал. 1 се определят в наредбата по чл. 141, ал. 2 от същия закон. Това е Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние (Наредбата), приета с Постановление № 12 на Министерски съвет от 28.02.2020 г. (ПМС), съгласно § 4 от Преходните и заключителните й разпоредби (ПЗР).

На същото основание е издадена и Наредба № 13/29.01.2004 г. за условията и реда за осъществяване на техническата експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях, съгласно § 2 от нейните ПЗР. Тази наредба не е била отменена с изрична разпоредба на последващата, съгласно изискването на чл.11, ал.3 от Закона за нормативните актове (ЗНА). По арг. от чл.46, ал.1 от същия закон следва да се приеме, че приложима е Наредбата, приета с горепосоченото ПМС. Критериите за класифициране по степен на потенциална опасност съгласно чл. 141б от ЗВ са изложени в Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2 от Наредбата. Процесният язовир е класифициран съобразно тези критерии.

В обстоятелствената част на КП е посочено, че на място до язовира се стига по трудно проходим маршрут обрасъл с гъста тревна, храстовидна и дървесна растителност. Отбелязана е невъзможност за обследване на техническото му състояние. Съгласно изготвен анализ, приет с протокол на ЕТС на собственика № 12/24.04.2024г., короната е трудно проходима, неравна, скъсване на две места (в лявата част на стената е с дължина 3 м и дълбочина 5 м, в дясната част е с дължина 1,5 м и дълбочина 1 м); въздушният откос е гъсто обрасъл с храстовидна и дървесна растителност, трудно проходим, има обрушване и скъсване. Относно водния откос е отбелязано, че липсва каменна броня, гъсто е обрасъл с храстовидна и дървесна растителност, трудно проходим, има скъсване на две места в следствие от преливане. Не е установен преливник, неговата роля изпълнява бетонова тръба ф500, монтирана в десния край на язовирната стена. Няма изграден енергогасител. Отводящият канал е обрасъл храстовидна и дървесна растителност, има проводимост. Основен изпускател на място не е установен. Посочено е в КП и, че за язовира има попълнени данни в регистъра на язовирите. КП е съставен в присъствието на представител на собственика.

В производството пред съда не бяха представени доказателства за съществуването на други релевантни обстоятелства, годни да обосноват изводи, различни от формираните от административния орган. Прието е заключение на съдебно-техническа експертиза, което съдът в настоящия състав възприема като

обективно, компетентно и съответно на обстоятелствата по делото. Вещото лице посочва в заключението си, че язовирът е класифициран от трета ниска степен на потенциална опасност. За него има изготвен Аварийен план за действие при екстремни и аварийни ситуации, съгласно който при провеждане на висока вълна през облекчителните съоръжения или при сериозна авария, свързана с изпускането на значителни водни количества, от заливане в различна степен са застрашени съответните зони. Процесният язовир не е за водоснабдяване, не се засягат елементи на инфраструктурата и на недвижимото културно-историческо наследство, не се засягат гори и/или обработваеми селскостопански земи. Той има следните технически характеристики: пълни се от собствен водосбор; водосборната му област (басейн) е с площ 1,90 кв. км; залятата площ е 10,720 дка; кота корона е 8,00м; кота дъно: 2,50м; височината на стената е 8,00м; воден напор: 5,20м; обем при най-високо работно водно ниво: 22 298,00 куб. м. Вещото лице посочва в заключението си, че предвид труднопроходимия маршрут, обрасъл с гъста дървесна, храстовидна и тревна растителност, е невъзможно измерване на технически показатели на язовира с обикновени измервателни средства. Възможно е определянето на площта на водосборната област чрез едромасабна топографска карта. Видно от последната, язовирът се охранява от два извора с неустановен дебит. Изворите са каптирани. Площта на водосборната област се ограничава от водоразделна линия, която минава по най-високите теренни точки, разположени между съседните реки и разделя оттока по два склона с противоположно направление. Вещото лице счита, че определена по този начин, площта на водосборната област е около 1,897 кв. км. Предвид техническите характеристики и в частност, обстоятелствата, че изчисленият воден напор е 5,20 м, обемът при пълен язовир е 22 298,00 куб. м, пълни се от собствен водосбор, чиято област е с площ 1,90 кв. км, вещото лице заключава, че за процесния язовир са изпълнени условията, посочени в чл. 141а, ал. 3, т.1 и т.4 от ЗВ, а именно: създаваният воден напор е по-малък от 7,0 м и завиреният обем е по-малък от 50 000 куб. м, водосборният му басейн е не повече от 2,0 кв. км и водохранилището не се пълни чрез деривации или помпена станция.

Тези констатации на вещото лице не разкриват нови релевантни за спора обстоятелства. Безпротиворечиво е установено, че язовирът не се намира в необходимото състояние и са наложителни действия за отстраняване на несъответствието. Съгласно чл. 190а, ал. 1, т.3 ЗВ, председателят на ДАМТН или оправомощените от него длъжностни лица по чл. 190, ал. 4 имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и наредбата по чл. 141, ал. 2, включително за извършване на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти, с изключение на язовирите по приложение № 1 към чл. 13, т. 1, за намаляване на водните обеми, за което уведомява съответната басейнова дирекция, както и да определят срок за тяхното изпълнение. Язовир „Котанката - 27“ не е сред изброените в посоченото приложение № 1 и следователно, за него могат да бъдат давани предписания. Издателите на процесните са лица, надлежно овластени с представената заповед № 2010-181/23.03.2023г. на председателя на ДАМТН (л.47-49). Те са посочени съответно в т.46 и т.49 в списъка на оправомощените служители, като в т.5 от диспозитива на заповедта им е възложено да дават предписания от вида на процесните.

Съгласно чл.141, ал.1, т.1 ЗВ, всички собственици на водностопански системи и

хидротехнически съоръжения, включително на язовирни стени и/ или съоръженията към тях, са длъжни да осигурят поддържането им в техническа изправност. В частност, жалбоподателят е държавно предприятие, чиито основен предмет на дейност е комплексното управление на язовири – чл.139а, ал.1 и ал.3 ЗВ. Тълкуването в съответствие с чл.46, ал.1 ЗНА налага извода, че предприятието дължи да осигури техническа изправност на управляваните от него язовири. Така предписаното от закона тълкуване означава и, че разпоредбата на чл.141а, ал.3 ЗВ не изключва правомощието на лицата по чл.190, ал.4 ЗВ да дадат предписания от вида на процесните в случай, че установят несъответствие на конкретен обект с изискванията, установени в ЗВ и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Така, изрично в чл.108, ал.3, т.2 от Наредбата е посочено, че ДАМТН извършва проверки на техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях веднъж на три години, когато язовирът е с ниска степен на потенциална опасност. По-специално относно чл.141а, ал.3 ЗВ следва да се отбележи и, че тя следва да бъде тълкувана в съответствие както с целта на закона, така и със следващата ал.4, съгласно която: „За техническата изправност и безопасната експлоатация на язовирите по ал. 3 отговарят собствениците. Те не са длъжни да възлагат стопанисването, поддържането и осъществяването на техническата експлоатация на язовирната стена и съоръженията към нея на лице, което отговаря на изискванията за оператор на язовирна стена“. Това означава, че изключението по чл.141а, ал.3 ЗВ не се отнася до изваждане на посочените язовири изобщо извън обхвата на контрол и задължения на собствениците, а последните имат възможността да изпълняват задълженията си посредством лица, които могат и да не отговарят на специалните изисквания за оператор на язовирна стена. Неговите задължения и отговорности са установени в Наредбата – чл.138в, ал.5 ЗВ. Съгласно т.95 на § 1, ал.1 от Допълнителните разпоредби на ЗВ, "оператор на язовирна стена" е физическо лице хидроспециалист или юридическо лице, което разполага със служител хидроспециалист за осъществяване на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на язовирни стени и на съоръженията към тях, възложени му от собственика. Систематичното тълкуване на ал.3 и ал.4 на чл.141а от ЗВ налага извода, че собственикът на язовира може да възложи изпълнението на дейностите, необходими за поддържане на съоръжението в изискуемото състояние и на лице, което не е хидроспециалист, съответно - не разполага с такъв служител. Дори да се приеме, че язовирът е малък и с ниска опасност, тези му свойства не освобождават собственика от задължението да го поддържа в изправност. Същите задължения предприятието има и като собственик на основание чл.7 и чл.54 от Наредбата.

Предвид изложеното и като прецени изцяло законосъобразността на оспорения акт на основание чл.168, ал.1 АПК, съдът в настоящия състав приема, че предписанията са издадени от компетентен орган в установената форма; при това не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и то е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

С оглед изхода на делото и на основание чл.143, ал.3 АПК разноските остават за жалбоподателя така, както са направени и следва да бъде уважено своевременно направеното от страна на ответниците искане за юрисконсултско възнаграждение. Последното съдът определя в размер на 100 лева съобразно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, издадена на основание чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, с ЕИК[ЕИК], срещу предписания, обективирани в раздел V, т.1 и т.2 от констативен протокол № 06-01-62/15.05.2024г., издадени от главни инспектори в регионален отдел „Ю. България“ – офис Б. на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

ОСЪЖДА Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, с ЕИК[ЕИК], да заплати на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор сумата 100 (сто) лева – възнаграждение за юрисконсулт.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: